

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Tekst ujednolicony

Katowice, dnia 15 kwietnia 2010 r.

**Pan
Zygmunt Łukaszczyk
Wojewoda Śląski**

LKA-4100-01-01/2010/P/09/137

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach (zwanym dalej „Urzędem”) w zakresie wykonania budżetu państwa w 2009 r. w części 85/24 – województwo śląskie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 8 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami działalność Urzędu w zakresie spraw objętych kontrolą

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. Zgodnie z założeniami ustawy budżetowej na 2009 r., decyzją Wojewody Śląskiego z dnia 6 lutego 2009 r. ustalono dochody i wydatki, a informacje o planowanych i ostatecznych kwotach dochodów i wydatków do jednostek samorządu terytorialnego (zwanymi dalej „jst”) oraz dysponentów niższego stopnia przekazano od 1 do 3 dni przed upływem terminu, określonego w art. 125 ust. 1 i art. 128 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych² oraz w § 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji

¹ Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm. zwana dalej „ustawą o finansach publicznych”

rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań³.

2. NIK pozytywnie ocenia wykonanie dochodów budżetowych w 2009 r., które wyniosły 226 949 tys. zł i były wyższe od planowanych o 36 356 tys. zł, tj. o 19,1 % oraz wyższe od zrealizowanych w 2008 r. o 13 043 tys. zł, tj. o 6,0 %. Plan dochodów przekroczone przede wszystkim z tytułu uzyskania większych, niż planowano:

- dochodów, związanych z realizacją przez jst zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w zakresie:
 - gospodarki gruntami i nieruchomościami (dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami) o kwotę 20.926,6 tys. zł, w związku z nabyciem prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. Na przekroczenie planu tych dochodów, realizowanych przez starostów, wpływ miała aktualizacja opłat z tytułu użytkowania wieczystego oraz zwiększenie liczby użytkowników wieczystych przekształcających prawo użytkowania wieczystego w prawo własności. Należy dodać, że plan ww. dochodów opracowano w oparciu o informacje otrzymane od wszystkich powiatów województwa śląskiego,
 - pomocy społecznej (dział 852 – Pomoc społeczna, 85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego) o kwotę 4 279 tys. zł, z tytułu spłaty przez dłużników alimentacyjnych należności na rzecz gmin. Przekroczenie planu spowodowane było przede wszystkim ostrożną prognozą tych dochodów przez jst, wzrostem wysokości świadczeń (co zwiększyło wysokość kwot wpłacanych przez ww. dłużników) oraz zmianą przepisów, w wyniku czego gminy otrzymywały w pierwszej kolejności wyegzekwowane zaległości (począwszy od 1 października 2008 r.⁴),
- dochodów z tytułu grzywien i kar pieniężnych od osób prawnych i jednostek organizacyjnych (dział 600 – Transport i łączność, rozdział 60055 – Inspekcja Transportu Drogowego) o 2 935 tys. zł, co związane było z większą skutecznością egzekucji przez urzędy skarbowe kar pieniężnych nałożonych przez Inspekcję

³ Dz. U. Nr 135, poz. 955

⁴ w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz. 7 ze zm.

Transportu Drogowego w Katowicach oraz zwiększeniem ilości kontroli drogowych o ponad 50,0% w porównaniu do 2008 r.

W strukturze zrealizowanych dochodów najwyższy udział (49,7%) miały dochody w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa, na które składały się głównie ww. dochody zrealizowane przez jst. Podobnie, jak w latach ubiegłych, dużą pozycję w strukturze dochodów ogółem stanowiły dochody w dziale 750 - Administracja publiczna, których udział uległ zmniejszeniu z 38,2 % w 2008 r. do 35,5 % w 2009 r., przy ich wykonaniu wyższym o 3 538 tys. zł od planu (o 4,6 %). W dziale tym największe dochody uzyskano z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych, które były wyższe od planu o 3 917 tys. zł (o 7,0 %), w efekcie głównie zwiększenia ilości i tym samym wartości nałożonych mandatów karnych kredytowanych w 2009 r.

Dochody budżetu państwa przekazywano na właściwe rachunki budżetu państwa w terminach określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁵.

3. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. należności wyniosły 397 744 tys. zł i były wyższe o 27,8 %, w porównaniu do stanu na koniec 2008 r. (311 195 tys. zł). Najwięcej, o 64 828 tys. zł (o 47,3 %), wzrosły należności w dziale 852 – Pomoc społeczna, głównie z tytułu zaliczek alimentacyjnych (§ 2350), co wynikało z nadal niskiej efektywności prowadzonych przez jst działań windykacyjnych wobec dłużników. Spowodowane to było głównie brakiem majątku dłużników i ich bezrobociem oraz niemożnością ustalenia ich miejsca pobytu lub wyjazdem poza granice kraju.

W 2009 r. zmniejszenie stanu należności, wskutek wydanych ze względów społecznych decyzji administracyjnych o umorzeniu należności, wyniosło 10,8 tys. zł (0,017% kwoty należności wymagalnych Urzędu jako dysponenta III stopnia), dotyczyło wyłącznie grzywien nakładanych w formie mandatów karnych kredytowanych. W pozostałych tytułach, w tym w zakresie kar i opłat legalizacyjnych, nakładanych przez organy nadzoru budowlanego, należności budżetu państwa nie umarzono.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację wydatków budżetowych (w tym sfinansowanych z rezerwy ogólnej i rezerw celowych). Zrealizowane wydatki ogółem wyniosły 2 221 654 tys. zł, co stanowiło 98,2 % planu po zmianach. Kwota ta, w porównaniu do roku poprzedniego, była wyższa o 120 800 tys. zł. Największy udział w strukturze wydatków miały wydatki w dziale 852 – Pomoc społeczna. W dziale

⁵ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

tym wydatki wyniosły 1 099 132 tys. zł i były niższe od planowanych po zmianach o 21 186 tys. zł (o 1,9 %). Z wydatków tych kwota 763 793 tys. zł (97,9 % planu) stanowiła dotacje dla gmin na wypłatę świadczeń rodzinnych, opiekuńczych, zaliczek alimentacyjnych, opłacenie składek emerytalno-rentowych od tych świadczeń oraz na koszty obsługi zadania. Niższe wykonanie wydatków wynikało z mniejszej ilości (w stosunku do planowanych przez gminy) złożonych wniosków przez osoby ubiegające się o te świadczenia i decyzji odmownych w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania ww. świadczeń.

Wszystkie jednostki budżetowe (za wyjątkiem Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Pszczynie) zrealizowały planowane zakupy inwestycyjne i osiągnęły planowane efekty, m.in. zakupiły łącznie 5 samochodów (w tym 2 samochody ratownictwa wysokościowego), specjalistyczne urządzenia i zestawy badawcze (w tym m.in.: spektrometr masowy, spektrometr gamma i chromatograf), przeprowadzono termomodernizację i remont pokrycia dachu budynku Urzędu oraz rozbudowano i zmodernizowano stanowiska dowodzenia dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach.

5. W 2009 r., z ogólnej kwoty 2 088 004 tys. zł zaplanowanych dotacji, wydano 2 024 762 tys. zł (97,0 % planu po zmianach), z czego:
- 1 823 514 tys. zł (96,7 % planu) dotacji dla jst,
 - 201 248 tys. zł łącznie pozostałe dotacje (99,95 % planu).

W wyniku kontroli zawierania i realizacji sześciu umów (w tym czterech z jst), na łączną kwotę 190 869 tys. zł, na udzielenie dotacji, ustalono że Wojewoda w ww. umowach (zawartych z jst zgodnie z art. 45 i art. 48 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁶, a z pozostałymi jednostkami zgodnie z art. 130 i 131 ww. ustawy o finansach publicznych) określił m. in. cele lub opis zakresu rzeczowego zadań, na których realizację dotacje przekazywano, terminy i wysokości przekazywanych transz, sposób ich rozliczania, terminy zwrotu niewykorzystanej części dotacji oraz tryb kontroli realizacji zadań. NIK nie wnosi zastrzeżeń do realizacji pięciu z ww. umów. Natomiast w przypadku porozumienia z Miastem Gliwice, dotyczącego powierzenia przez Wojewodę prowadzenia niektórych zadań z zakresu spraw paszportowych (dotacja na kwotę 99,0 tys. zł), pomimo zapisów w tym porozumieniu o obowiązku złożenia przez jst rozliczenia tej dotacji do 10 stycznia 2010 r., Urząd

⁶ Dz. U. z 2008 r., Nr 88, poz. 539 ze zm.

dopuszczył do przedłożenia rozliczenia tej dotacji przez Miasto Gliwice dopiero 20 stycznia 2010 r. Stwierdzono bowiem, że Dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu, w piśmie z 18 grudnia 2009 r., omyłkowo określił dla Urzędu Miasta Gliwice termin złożenia ww. rozliczenia dotacji na 20 stycznia 2010 r.

W trakcie przekazywania w 2009 r. dotacji dla powiatów, na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, z przeznaczeniem na opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne bezrobotnych nie pobierających zasiłku lub stypendium, dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje resocjalizacyjne, wychowawcze lub opiekuńcze albo w domach pomocy społecznej oraz uczniów i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli (dział 851, rozdział 85156, §2110), wystąpił deficyt środków na ten cel. Zwiększone wydatki z tytułu tej dotacji wynikały ze zwiększenia liczby bezrobotnych oraz liczby osób dotychczas nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia, co spowodowane było wejściem w życie od 1 stycznia 2009 r. nowelizacji ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej. Stwierdzono, że pomimo wielokrotnego zwracania się do Ministra Finansów z wnioskami (7 i 31 lipca, 17 września i 16 grudnia 2009 r.) przez Wojewodę Śląskiego o zwiększenia planu ww. dotacji, to zwiększenie takie nastąpiło dopiero decyzją Ministra Finansów z 17 grudnia 2009 r. na kwotę 20.374,0 tys. zł. Skutkiem powyższego było naliczenie przez ZUS odsetek i opłat prolongacyjnych w łącznej kwocie 315,2 tys. zł w związku z nieterminową zapłatą przez powiaty ww. składek.

NIK pozytywnie ocenia działania w zakresie udzielania i rozliczania dotacji w 2009 r., pomimo opisanego wyżej uchybienia dot. terminu złożenia rozliczenia dotacji przez Urząd Miasta Gliwice.

6. Na wynagrodzenia w 2009 r. wydano 122 964 tys. zł, co stanowiło 97,0 % planowanych wydatków po zmianach. Przeciętne zatrudnienie w 2009 r. wyniosło 2 441 osób, co stanowiło 96,4 % zatrudnienia planowanego (2 532 etatów). NIK nie wnosi uwag do wydatkowania środków na wynagrodzenia.
7. NIK negatywnie ocenia nieustalenie przez Wojewodę Śląskiego, w jednym przypadku, kwoty dotacji (wraz z odsetkami) do zwrotu, w trybie przewidzianym ustawą o finansach publicznych. Wydział Kontroli i Audytu Urzędu, podczas kontroli zakończonych 23 lipca 2009 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego i Śląskim Zarządzie Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach, ustalił fakt wykorzystania po terminie części udzielonych dotacji w łącznej kwocie 330,5 tys. zł (na realizację zadań w ramach

Programu usuwania skutków powodzi II), które nie zostały zwrócone do budżetu państwa w terminach określonych w art. 144 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Wojewoda Śląski nie wszczął postępowaniem administracyjnego na podstawie art. 145 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, celem wydania decyzji określającej kwotę dotacji, przypadającą do zwrotu. W dniu 3 grudnia 2009 r. Wojewoda Śląski skierował do Marszałka Województwa Śląskiego wystąpienie pokontrolne, w którym zażądał zwrotu dotacji wykorzystanych po terminie wraz z odsetkami naliczonymi od dnia podpisania protokołu kontroli. Zdaniem NIK, ww. pismo, z dnia 3 grudnia 2009 r., nie stanowi stwierdzenia nieprawidłowego naliczenia dotacji, decyzja bowiem winna być wydana na podstawie art. 146 ust. 1 ww. ustawy, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego.

Do czasu zakończenia kontroli nie została wydana decyzja określająca kwotę dotacji przypadającą do zwrotu. Tym samym nie zasługuje na uznanie sugestia zawarta w wyjaśnieniu Wojewody Śląskiego z dnia 14 kwietnia 2010 r., że NIK stwierdził nieprawidłowość polegającą na niedochodzeniu należności. Nieprawidłowość ta polegała bowiem na zaniechaniu ustalenia należności.

Powyższe zaniechanie wydania decyzji wskazuje na naruszenie dyscypliny finansów publicznych, określone w art. 5 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁷.

W wyjaśnieniu Wojewoda Śląski stwierdził, że „Po skorygowaniu wystąpienia pokontrolnego zostanie przedstawione nowe wezwanie do zwrotu dotacji wraz z odsetkami. Jeżeli Województwo Śląskie nie dokona tego zwrotu zostanie wysłane do strony zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu przedmiotowej dotacji do budżetu państwa wraz z należnymi odsetkami, zakończone wydaniem decyzji”.

Za przygotowanie ww. decyzji odpowiedzialność ponosił Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu Urzędu. Odpowiedzialność za brak decyzji ponosi Wojewoda Śląski.

W 2009 r. Urząd przeprowadził łącznie 111 kontroli (w tym 75 w jst), których zakres obejmował m.in.: wydatkowanie środków z budżetu, pobieranie dochodów oraz wykorzystanie dotacji. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia nadzór i kontrolę sprawowaną nad całością gospodarki finansowej przez dysponenta części, pomimo opisanego wyżej nie zachowania trybu egzekwowania zwrotu dotacji.

⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

8. Badanie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych, wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej przeprowadzono poprzez kontrolę zgodności uregulowań wewnętrznych w powyższym zakresie z przepisami prawa, w formie przeglądu analitycznego ksiąg (za 2009 r. i za styczeń 2010 r.) oraz badania losowej próby 112 dowodów, dotyczących wydatków wybranych metodą monetarną, 17 dowodów dot. wydatków dobranych celowo o łącznej wartości 31 188 tys. zł (co stanowiło 1,9 % wydatków ogółem części 85/24 i 33,8 % wydatków Urzędu, jako dysponenta III stopnia) oraz 10 dowodów obejmujących dochody o łącznej wartości 258,1 tys. zł.

Na podstawie badania dowodów i zapisów księgowych stwierdzono 8 przypadków nieprawidłowości w zakresie wydatków (na kwotę 1 076,4 tys. zł, tj. 1,17% wydatków ogółem Urzędu, jako dysponenta III stopnia) oraz 3 przypadki nieprawidłowości w dochodach (na kwotę 20,4 tys. zł), w tym:

- 6 przypadków (wydatki w kwocie 1 074,6 tys. zł) błędów w zakresie poprawności formalnej (nie mających wpływu na sprawozdawczość) polegających na:
 - ujęciu w księgach rachunkowych 4 zobowiązań (na kwotę 924,2 tys. zł), z tytułu wyroków sądowych z błędnymi datami operacji (wpisano daty zapłaty zamiast dat powstania zobowiązań), co było niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸,
 - błędnej dekretacji na fakturze, przy czym w księgach ujęto wydatek w prawidłowej podziałce klasyfikacji budżetowej (1 przypadek na kwotę 18,6 tys. zł), co było niezgodne z przepisem art. 21 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy o rachunkowości,
 - ujęciu kosztów, dotyczących miesiąca stycznia 2009 r., w lutym 2009 r. (1 przypadek na kwotę 131,8 tys. zł), co było niezgodne z przepisem art. 20 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości,
- 2 przypadki (wydatki w kwocie 1,8 tys. zł), w zakresie wiarygodności sprawozdań rocznych, polegające na pomyłkowym ujęciu dwóch faktur w księgach rachunkowych stycznia 2010 r., dokumentujących operacje gospodarcze z grudnia 2009 r., które w myśl postanowień art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości powinny zostać ujęte w księgach roku 2009. Nieprawidłowości te miały wpływ na roczne sprawozdanie budżetowe za 2009 r., zaniżając kwotę zobowiązań ogółem, lecz w wyniku kontroli NIK zostały skorygowane,

⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm. zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”

- 3 przypadki błędów w dochodach (na kwotę 20,4 tys. zł), w zakresie poprawności formalnej zapisów księgowych, które polegały na:
 - ujęciu w zapisach księgowych błędnej daty dowodu (2 przypadki na kwotę 15,4 tys. zł), co było niezgodne z art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o rachunkowości,
 - wpisaniu w księgach błędnego opisu operacji (1 przypadek na kwotę 5,0 tys. zł), co było niezgodne z przepisem art. 23 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

Ponadto stwierdzono, że zapłacone 12 stycznia 2009 r. zobowiązanie, na łączną kwotę 24.625,87 zł, z tytułu odszkodowania zasądzonego na rzecz osób fizycznych, odsetek i kosztów sądowych, zostało ujęte w księgach rachunkowych, jako zobowiązanie w 2008 r. Zobowiązanie to zostało wykazane w sprawozdaniu budżetowym Rb-28 za 2008 r. w kolumnie „Zobowiązania ogółem” lecz nie wykazano go w kolumnie dotyczącej zobowiązań wymagalnych. Ponadto zobowiązania tego nie wykazano w sprawozdaniu Rb-Z za 2008 r. Pominięcie ww. zobowiązania w sprawozdawczości nastąpiło, pomimo otrzymanych wezwań do zapłaty ze strony powodów (18 listopada 2008 r.), jak i Sądu Okręgowego w Katowicach (12 grudnia 2008 r.), a także wpływu w dniu 15 grudnia 2008 r. postanowienia sądowego, stwierdzającego prawomocność wyroku z dniem 24 września 2008 r. Niewskazanie w sprawozdaniach tego zobowiązania jako wymagalnego stanowiło niespełnienie wymogów określonych w przepisach § 14 ust. 3 pkt 5 i 6 oraz § 16 ust. 1 pkt 1 załącznika nr 33 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁹.

Odpowiedzialność za wyżej wymienione nieprawidłowości w zapisach księgowych ponosił Główny Księgowy Urzędu.

Wyniki przeprowadzonych badań dają podstawę do stwierdzenia, że zapisy w księgach rachunkowych odzwierciedlały stan rzeczywisty i umożliwiały prawidłowe sporządzenie sprawozdań budżetowych za 2009 r., a także uzasadniają sformułowanie ocen:

- pozytywnej, w odniesieniu do systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej, funkcjonowania procedur kontroli finansowej oraz systemu rachunkowości komputerowej oraz wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej i bieżącej,
- pozytywnej z zastrzeżeniami, w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych, z uwagi na opisane wyżej przypadki nieprawidłowości.

⁹ Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.

W wyniku badania wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz przeniesień danych z ksiąg do sprawozdań budżetowych stwierdzono, że sprawozdania Urzędu (jako dysponenta III stopnia) za 2009 r. roczne: Rb-23 o stanie środków na rachunku bankowym, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa, Rb-34 z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych oraz kwartalne: Rb-N o stanie należności i Rb-Z o stanie zobowiązań, sporządzono terminowo i prawidłowo, zgodnie z danymi w ewidencji księgowej. Sprawozdania przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz dochodów i wydatków oraz należności i zobowiązań.

9. NIK opiniuje pozytywnie bez zastrzeżeń sporządzone przez dysponenta głównego roczne sprawozdania Rb-23, Rb-27, Rb-28 i kwartalne Rb-N, Rb-Z, Rb-31 i Rb-34, które odzwierciedlały rzetelnie stan faktyczny na koniec 2009 r. Kontrola przenoszenia danych ze sprawozdań jednostkowych do rocznych, łącznych sprawozdań dysponenta części, nie wykazała błędów. Skontrolowane sprawozdania przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków a także należności i zobowiązań.
10. Wojewoda Śląski w 2009 r. realizował zadania wyodrębnione w ramach 15 spośród 17 funkcji wskazanych dla wojewodów w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2009¹⁰. Na przykładzie podzadania *13.5.1 Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*, realizowanego w funkcji *13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny* oraz w zadaniu *13.5 Wspieranie rodziny i przeciwdziałanie dyskryminacji*, NIK pozytywnie ocenia sformułowane działania, gdyż odzwierciedlały one priorytety i specyfikę działalności dysponenta, zapewniającego przede wszystkim finansowanie działalności jednostek powiatowych w tym obszarze. Pierwotnie, jako miernik przyjęto liczbę utrzymywanych miejsc w ośrodkach specjalistycznych, jednak ostatecznie do pomiaru osiągnięcia celu podzadania przyjęto miernik w postaci liczby kontroli jednostek realizujących programy korekcyjno-edukacyjne. W ocenie NIK, miernik ten był nieadekwatny (uchybiający wymogom, wynikającym z pkt 74 ppkt 3 i 4 załącznika nr 63 do ww. rozporządzenia), gdyż liczba przeprowadzonych kontroli nie odzwierciedlała stopnia przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a osiągnięcie za rok 2009 wskaźnika na poziomie 50,0 %, w związku

¹⁰ Dz. U. Nr 87, poz. 537,

z przeprowadzeniem jednej kontroli zamiast dwóch, nie dawało podstaw do przyjęcia, że program przeciwdziałania przemocy został zrealizowany połowicznie.

Z kolei, dla podzadania *16.1.2 Realizacja wniosków paszportowych*, ujęcie w planie 2009 r. kosztów w kwocie 109,0 tys. zł nie było rzetelne, gdyż kwota powyższa dotyczyła jedynie sfinansowania wydatków na wynagrodzenia trzech osób przyjmujących wnioski paszportowe w Gliwicach - w ramach porozumienia zawartego 1 września 2006 r. z Gminą Gliwice - podczas gdy w Urzędzie obsługą wniosków paszportowych zajmowało się 95 osób. Ponadto, miernikiem przedmiotowego podzadania była liczba złożonych wniosków paszportowych – 180 tys. w ciągu roku – w skali całego województwa śląskiego, tym samym koszt zadania winien prawidłowo uwzględnić zakres jego realizacji w pełnym zakresie, tj. dla wszystkich mieszkańców województwa.

Dla kolejnego zadania *4.3. Realizacja dochodów z podatków bezpośrednich, pośrednich oraz dochodów niepodatkowych*, podzadania *4.3.1 Działanie na rzecz prawidłowej realizacji zaplanowanych dochodów* określony przez dysponenta miernik nie spełniał wymogu wynikającego z pkt 74 załącznika nr 63 do ww. rozporządzenia, to jest nie określał prawidłowo stopnia realizacji celu, jakim był skuteczny pobór należności budżetu państwa, gdyż tytuły wykonawcze wystawiane były jedynie w odniesieniu do niewielkiej części dochodów dysponenta (w 2009 r. wystawienie tytułów przyniosło 12.308,7 tys. zł wpływów, co stanowiło 16,5 % dochodów dysponenta III stopnia i 5,4 % dochodów dysponenta części), a ponadto stopień skuteczności realizacji dochodów w oparciu o tytuły wykonawcze pozostawał poza kompetencjami dysponenta części, gdyż postępowania egzekucyjne prowadzili naczelnicy urzędów skarbowych.

Ustalenia kontroli wskazują, że mierniki w budżecie zadaniowym dysponent części ustalił kierując się wskazówkami Ministerstwa Finansów, między innymi w celu zapewnienia ich jednolitości.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Ustalenie kwoty dotacji do zwrotu wraz z odsetkami, na realizację zadań w ramach Programu usuwania skutków powodzi II wykorzystanych po terminie przez samorząd województwa śląskiego, z zachowaniem obowiązujących przepisów w celu jej wyegzekwowania.*
- 2. Egzekwowanie składania rozliczeń przez jst w terminach określonych w zawieranych porozumieniach.*

3. Zapewnienie wykazywania zobowiązań wymagalnych w sprawozdaniach budżetowych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

D Y R E K T O R
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach
Edmund Sroka